

Některé nedostatky recenzí v kurzu GEN110 Proseminář ke kurzu sociologické teorie genderu

Formální

- Vaše jméno uvnitř dokumentu, nejlépe uvedené na začátku
- Seznam použité literatury – kromě bibliografického odkazu na recenzovanou knihu musí práce obsahovat seznam použité literatury v případě, že citujete i další zdroje. Někteří citovali zřejmě zdroje citované přímo v recenzovaných textech, pak musí odkaz vypadat následovně: (Dworkin, in Wolf 2000), pokud byste uvedli pouze (Dworkin, 1988) tvrdili byste tím, že jste pro zpracování recenze pracovali přímo i s tímto textem
- Biografie autorky spíše na začátek
- Pravopisné chyby a překlepy

Stylistické

- Recenze by neměla být převyprávěním obsahu (*v první kapitole se píše, v druhé kapitole se píše, ... na závěr je shrnutí*) ani popisem struktury (*Knih je členěna na sedm kapitol a na závěr je uveden seznam literatury ve všech kapitolách*).
- *v celé Kiczkové knize* – v celé knize Zuzany Kiczkové (takto by to působilo jako přídavné jméno)
- Vyvarujte se krkolomných, často nic neříkajících vět (*Podává tak ucelený náhled na zaměřenost a cíle tohoto směru.*), nesdělujte samozřejmosti (*Ústředním tématem knihy, jak již sám název napovídá, je mýtus krásy. nebo Z obsahu knihy je patrné, že se autorka genderové problematice a feministickým směrům intenzivně věnuje.* Jistě, že se tomu autorka věnuje, jinak by nemohla napsat takovou knihu)
- Používejte termíny a souslovi tak, aby to dávalo smysl (*autorka se zde snaží nalézt kontext* - kontext se nenalézá, ale obvykle se snažíme, zasadit určité jevy či události do kontextu, *Badinter celý problém zasazuje do historického pozadí* - nezasazuje se do pozadí, ale spíše se něco (jev) ukazuje na pozadí něčeho (historických událostí)
- V odborném textu by neměly být obsaženy „ležerní výrazy“ (*Způsob, jakým Wolf své poznatky prezentuje a podkládá, není vždy zcela košer.*)
- *Wolf se podařilo definovat nový pohled na veškerou problematiku týkající se žen a je jim možno zastřešit širokou škálu témat od feminismu, násilí na ženách, lásku, homosexualitu až po jazyk a estetiku*
Rozhodně bych byla opatrná s rozmáchlými tvrzeními, že se jakékoli dílo týká „veškeré problematiky žen“ a že „je možno něco zastřešit pohledem“.
- *To se ostatně netýká jen Mýtu krásy, ale i mnoha dalších „feministických“ témat.* Proč jsou „feministická“ témata v uvozovkách? Uvozovky obvykle naznačují nějaké zpochybnění či sarkasmus.

Argumentační

- *Na rozdíl od autorek a autorů feministických teorií, které jsou často odtržené od reality, se Wolf dotýká něčeho reálného a každodenního a všem lidem blízkého takovým způsobem, že lze její dílo považovat za téměř dokumentární.*
Každé tvrzení je třeba podložit nějakým argumentem, doložit ho, ilustrovat. V tomto případě se musím hned ptát, které autor(k)y odtržené od reality má recenzent/ka na mysli. Krom toho asi nemá na mysli přímo autor(k)y těchto teorií, ale autor(k)y

vycházející z feministických teorií. I tvrzení o dokumentární povaze díla by mělo být doloženo nějakým příkladem, proč podle recenzenta/ky je dílo dokumentární.

- *Pojmový aparát autorky je možná díky slovenštině poněkud nezvyklý, například pojem rod, který se v češtině neujal, může možná působit poněkud rušivě. Ale autorka textu našťástí u většiny odborných výrazů uvádí i jejich anglické ekvivalenty, které tápajícím čtenáři jistě dobře objasní pojem, kterému by možná ve slovenštině nerozuměl. Kniha má poměrně široký filosofický záběr a tak se neobejde bez množství citací a odkazů na přední myslitelky i myslitele.*

Není pravda, že se pojem rod neujal. Zvláště v psychologii dávají přednost spíše termínu rod než gender a také například Pavel Barša odmítá termín gender. Žádný odborný text by se neměl obejít bez citací významných autorek/autorů

- *Dnes musí každá z nás vypadat jako herečka a když nevypadá ztrácí šance na úspěch.* Domnívám se, že jde o přílišnou generalizaci. Je třeba výroky formulovat naprosto přesně, např. mýtus krásy (reprezentace žen v médiích) vytvářejí dojem, že *každá z nás musí vypadat jako herečka a když nevypadá ztrácí šance na úspěch*
- *Důvodem [kritiky] pravděpodobně byla až nápadná podoba popisovaných situací s realitou.*

Studie v sociálních (i jiných) vědách, by měly odpovídat realitě, důvodem kritiky zřejmě tedy nebyla podobnost realitě

- *Kniha není učebnicí, patří mezi beletrii. Ačkoliv se úzce dotýká oboru gender studies, je jistě zajímavá i pro laickou veřejnost, nejen pro studenty oboru*

Kniha skutečně není učebnicí, ale ani beletrií. Jde o odborný text. Odborný text není určen jen pro „studenty“, ale obvykle pro určitou vědeckou komunitu, laické veřejnosti může být více nebo méně přístupný a pro ni relevantní.

- *Kniha mýtus krásy není koncipována tak, aby podala vyčerpávající odpověď na všechny otázky, ale rozhodně nenechá čtenáře po přečtení chladným. Mýtus je zde racionálně kousek po kousku dekonstruován, zároveň je kniha očividně psána se západem pro věc a tak je nejen působivá, ale donutí k zamyšlení nad věcmi, které jsme dosud považovali za banality. V tomto směru plní kniha autorčino očekávání, neboť je jistě jejím přáním, aby se o této problematice více diskutovalo a lidé a zejména ženy si uvědomili pravou podstatu věci.*

Žádná kniha, jakkoli koncipovaná, nepodává odpovědi na všechny otázky. Tvrzení o autorčině zájmu je spekulativní. Především jde o odborný text, který nabízí genderovou analýzu určitého fenoménu.

- *Kdybychom místo v patriarchálním zřízení žili v matriarchátu, mohlo být všechno jinak. Ženy mohly být těmi, které vládou světu a určují jeho pravidla.*

Velmi spekulativní tvrzení.

- *V podstatě v celé Kiczkové knize si autorka dopomáhá ke svému vyjádření četnými názory a argumenty jiných filozofů. Možná, že touto formou chce čtenářům a čtenářkám ukázat míru důležitosti ekofeministického směru a dát najevo, že nezůstává se svými názory na svět a společnost sama.*

Shrnutí dosavadního poznání je samozřejmou součástí každého odborného textu.

Autorka si „nevypomáhá“, ale vědecky pracuje s odbornými texty

- *Americká spisovatelka Naomi Wolf se narodila v roce 1962 v San Francisku a je považována za nejmladší autorku třetí vlny feminismu.*

Myslím, že se narodila už i nějaká mladší ☺

- *[Kniha Mýtus krásy] Je skutečnou oslavou žen a ženské krásy, té opravdové a neretušované.*

Nedomnívám se, že by text Naomi Wolf měl být oslavou ženské krásy, ať už opravdové či retušované.

- *Trochu přehnaná mi přišla také kapitola přirovnávající mýtus krásy k náboženství. Někjaké podobnosti tu jsou, ale ne tak výrazné, jak to prezentuje autorka.*
Je třeba to vyargumentovat. Co konkrétně autorka přehání? Co je jinak, než tvrdí, a jakou pro to má recenzent/ka evidenci.
- *Úplně první větou knihy je výňatek z pařížské policejní kroniky z roku 1780, zápis byl proveden jistým policejním komisařem Lenoirem, uvádějící, "že z dvadsatjedentisíc dětí, ktoré sa ročne narodí v Paríži, len necelých tisíc dojčia ich matky. Ďalších tisíc privilegovaných dětí ostává doma, kde ich dojčia dojky." (Badinter, 1998:9) Zbylých devatenáct tisíc je "odsumito" k placené kojné. Tento „těžkotonážní“ argument se zdá být neprůstředný; ostatně, Badinter svou knihu staví na větším počtu podobně omračujících faktech.*
Toto vůbec není argument a už vůbec ne „těžkotonážní“, je to evidence, která může dokumentovat nějaký argument (např. ten, že mateřská láska jako přirozený instinkt neexistuje). Evidence – fakta nejsou omračující, rozhodně ne jen tak sama o sobě a pro všechny. Musíme upřesnit, že ve světle dnešních představ o přirozené mateřské lásce se mohou tyto skutečnosti zdát zarážející nebo šokující. „Těžkotonážní“ by se v odborném textu spíše používat nemělo.
- *Snažila se dokázat, že mateřská láska je sociální konstrukt, laicky řečeno, že si ho lidé vymysleli.*
Sociální konstruktivismus rozhodně netvrdí, že si společnost a společenské jevy lidé vymysleli
- *Její soubor textů a názorů, se zaměřením na pochopení ekoproblémů a řešení z filosofické stránky, se často pro laika, neznalého hlubších kontextů, pojmů, zdá přespříliš teoretický až abstraktní.*
Jako sociálním vědcům a vědkyním nám nic jiného než myslet abstraktně nezbyde
- *Feministická ideologie zde působí téměř kontraproduktivně, na jedné straně je zrovnoprávněná žena oslavována, protože dosáhla svých práv a již nemusí bojovat za rovnoprávnost, ale na straně druhé ji směr, kterým se vydaly feministky po tzv. druhé vlně feminismu přinesl okovy mnohem těžší a téměř neviditelné. Obraz ženy, která je úspěšná se spojil s obrazem "krásné" ženy a stal se téměř synonymem.*
Je to opravdu feminismus a směr, kterým se feministky vydaly, co konstruuje mýtus krásy. Domnívám se, že Wolf tvrdí něco zcela jiného.